

Vooruitbetalingen aan leveranciers

1 Algemeen

1.1 Voorschotten en onderscheid met deelbetaling en vooruitbetaling

1.1.1 Begrip voorschot

Bij de aankoop van goederen of diensten komt het regelmatig voor dat door de leverancier of dienstverlener **voorschotten** worden gevraagd en gefactureerd. Met de inwerkingtreding op 1 januari 2024 van de wet van 22 dec 2023 tot wijziging van de regelgeving inzake overheidsopdrachten teneinde de toegang van KMO's tot die opdrachten te bevorderen, wordt in bepaalde gevallen de toekenning van een voorschot bovendien verplicht.

Hoewel de termen '**vooruitbetaling**' en '**deelbetaling**' veelal als een 'voorschot' worden omschreven mogen ze niet met elkaar worden verward aangezien de boekhoudkundige verwerking verschillend is. Het is daarom belangrijk om even stil te staan bij wat precies onder de term voorschot dient te worden verstaan.

De term **voorschot op zich kan worden beschouwd als een verzamelnaam voor zowel deelbetalingen (gedeeltelijk geleverde prestaties) als vooruitbetalingen (zonder geleverde prestaties).**

1.1.2 Onderscheid deelbetaling en vooruitbetaling

We onderscheiden twee mogelijkheden bij de boekhoudkundige verwerking van een voorschot:

1.1.2.1 Voorschotfacturen voor gedeeltelijk geleverde prestaties (deelbetaling)

Juridisch:

Deelbetalingen of betalingen in mindering worden gevorderd naargelang de uitvoering van de prestatie vordert en volgens de voorwaarden in de opdrachtdocumenten. De betaling vindt enkel plaats als de aanbesteder een proces-verbaal opmaakt voor het afgesproken deel van de uitgevoerde werken, leveringen of diensten én de opdrachtnemer hiervoor een schuldvordering indient.

Bedrijfseconomisch + ESR-matig:

Bepaling en duiding onder punt 5.3 van de aanrekeningsregels in de handleiding voor de boekhoudregels. (Zie volgende link: [5.3 Verwerking van ontvangen voorschotfacturen - HBR - Handleiding voor de Boekhoudregels \(fenb.be\)](#))

OraFin-technisch:

Een deelfactuur wordt in OraFin verwerkt als een gewone 'standaard factuur' (factuursoort). Dit geldt overigens ook zo voor de betaling van voorschotten bij de toekenning van subsidies.

1.1.2.2 Voorschotfacturen zonder geleverde prestatie (vooruitbetaling)

Juridisch

Vooruitbetalingen aan de hand van voorschotfacturen zijn een uitzondering op het algemene principe van 'verstrekke en aanvaarde diensten' en waren tot 1/1/2024 slechts mogelijk in de gevallen voorzien in de overheidsopdrachtenregelgeving (artikel 67 van het KB uitvoering dd. 14/01/2013) of volgens de offertevoorwaarden van de leverancier of dienstverlener in geval van opdrachten van geringe waarde (aanvaarde facturen).

De wet van 22 dec 2023, tot wijziging van de regelgeving inzake overheidsopdrachten teneinde de toegang van KMO's tot die opdrachten te bevorderen, voorziet dat vanaf 1 januari 2024 er in welbepaalde gevallen een *verplichte* toekenning is voor de betaling van een (of meerdere) voorschot(ten) door de aanbesteder. **Voor de concrete toepassing en juiste invulling wordt verwezen naar de** genoemde wet, die je onmiddellijk kan raadplegen via volgende link:

[Wet 22/12/23 ter bevordering van de toegang van KMO's tot overheidsopdrachten](#)

Uitzonderlijk kan de betaling van een voorschot ook worden verstrekt op basis van een tijdelijk KB, zoals het koninklijk besluit van 29 november 2022 betreffende de toekenning van een voorschot in het kader van overheidsopdrachten omwille van de economische situatie ingevolge de oorlog in Oekraïne (voorschot mogelijk tot maximum 20% van het oorspronkelijke opdrachtbedrag inclusief btw, voor opdrachten die gepubliceerd werden in de periode van 19 december 2022 tot en met 31 december 2023 en deze in uitvoering).

De huur van bestaande gebouwen e.a. onroerende goederen door een aanbestedende dienst valt buiten het toepassingsgebied van de regelgeving inzake overheidsopdrachten, en zal (tenzij contractueel anders werd bepaald) dus steeds vooruit worden betaald.

Bedrijfseconomisch + ESR-matig

Bepaling en duiding onder punt 5.3 van de aanrekeningsregels in de handleiding voor de boekhoudregels. (Zie volgende link: [5.3 Verwerking van ontvangen voorschotfacturen - HBR - Handleiding voor de Boekhoudregels \(fenb.be\)](#))

OraFin-technisch:

- In OraFin worden voorschotfacturen (in de regel) ingevoerd via elnvoicing of scanning met de **factuursoort 'Vooruitbetaling'**.
- Net als bij een standaardfactuur gebeurt de **matching met een inkooporder**.
- Matching of invoer is **mogelijk met of zonder btw** (afhankelijk van de voorschotfactuur)
- **Economische rekening wordt automatisch gewijzigd naar 406000 (Vooruitbetalingen aan leveranciers)**.
- **Indien** bij de validatie **geen factuurblokkeringen** werden waargenomen, **krijgt de vooruitbetaling de status 'gevalideerd' en wordt de goedkeuring automatisch gestart**.
- **Na goedkeuring wordt de vooruitbetaling betaald** en krijgt deze de **status 'beschikbaar'**.
- **Het bedrag van de vooruitbetaling** wordt niet vermeld **op de verzendingslijn van het inkooporder** (tabblad status) als 'gefactureerd' (zoals bij een standaardfactuur), maar **wordt geregistreerd als 'gefinancierd'**.

Dit komt omdat de vooruitbetaling in eerste instantie als een vordering (op de leverancier) wordt geboekt en deze **nadien** nog dient **verrekend (of toegewezen) met de definitieve standaardfactuur** die later toegestuurd wordt. Wanneer dit niet (correct) gebeurt zal er een blokkering 'er is een openstaande vooruitbetaling' verschijnen

1.1.3 Invoer/verwerken van een vooruitbetaling (voorschotfact) aan leveranciers in OraFin

De instructie voor een vooruitbetaling in onderstaande rubriek dient te worden toegepast wanneer er één of meerdere voorschotten dienen betaald te worden aan de leverancier alvorens de levering van de goederen zal plaatsvinden of vooraleer de prestaties worden geleverd. Na levering van goederen of diensten volgt een definitieve factuur (afrekening, waarbij de betaalde voorschotten in mindering worden gebracht).

Opgelet: De instructie 'Vooruitbetaling leveranciers' (waarnaar hierna wordt verwezen) is niet van toepassing op deelfacturen of subsidievoorschotten. Deze worden in OraFin immers verwerkt als een standaard factuur.

2 Werkinstructie

2.1 Invoeren van de vooruitbetaling

2.1.1 Stap 1: Invoeren van het inkooporder

Het inkooporder wordt ingevoerd voor het bedrag van de bestelling.

Vb. Er wordt een bestelling geplaatst bij leverancier X voor een bedrag van 10.000 + 2.100 btw. Het inkooporder wordt aangemaakt voor 12.100€.

2.1.2 Stap 2: Invoeren van een vooruitbetaling (voorschotfactuur).

Het invoeren van een vooruitbetaling is identiek als de invoer van een gewone factuur met uitzondering van de factuursoort. **De factuursoort is vooruitbetaling.**

Een vooruitbetaling kan ingevoerd worden met of zonder btw afhankelijk van wat vermeld staat op de voorschotfactuur.

Opgelet btw-plichtige rechtspersonen: Wanneer er btw gerekend wordt op de voorschotfactuur dient het correct beoogd gebruik gekozen te worden.

Bedrijfsonderdeel	Soort	Procesinfo	Inkooporder	Matchactie	Handelspa	Leveranciersnu	Naam leverar	Fac
Vlaamse Gemeensch	Vooruitbetaling		21006400	Inkooporder	STAPLES	KBO:04654065	KBO:046540	

Ook de vooruitbetaling wordt gematched met het inkooporder, maar het openstaande inkooporder wordt niet verminderd. De vooruitbetaling wordt niet vermeld als gefactureerd maar als gefinancierd.

Verzendingen - 21006407

Verzendingen Meer Status

Hoeveelheid

Nr	Status	Besteld	Ontvangen	Geannuleerd	Gefactureerd	Gefinancierd
1		10000	0	0	0	200

Regelnr 1 Artikel GSMrekeningen

Ontvangstbeheer Distributie

Vanaf het moment dat de vooruitbetaling betaald is, krijgt de vooruitbetaling de status 'Beschikbaar'.

Workbench 'Factuur' (VG Ingever & Facturatie)

Controletotaal batch Werkelijk batchtotaal

STANDAARD

Bedrijfsonderdeel	Soort	Procesinfo	Inkooporde	Matchactie	Handelspa	Leveranciersnu	Naam leverar	Fac
Vlaamse Gemeensch	Vooruitbetaling		21006407	Inkooporder	PROXIMUS	KBO:02022399	KBO:020223	28-

1 Algemeen 2 Regels 3 Blokkeringen 4 Betalingen bekijken 5 Geplande betalingen 6 Toegewezen vooruitbetalingen bekijken

Overzicht

Artikelen	200,00
Waarborgsom	
Vooruitbet. toegewezen	
Voorheffing	
Subtotaal	200,00
Belasting	42,00
Vrachtkosten	
Overige	
Totaal	242,00

Betaald bedrag

EUR 242,00

Status

Status **Beschikbaar**

Geboekt Ja

Goedkeuring Workflow goedgekeurd

Blokkeringen 0

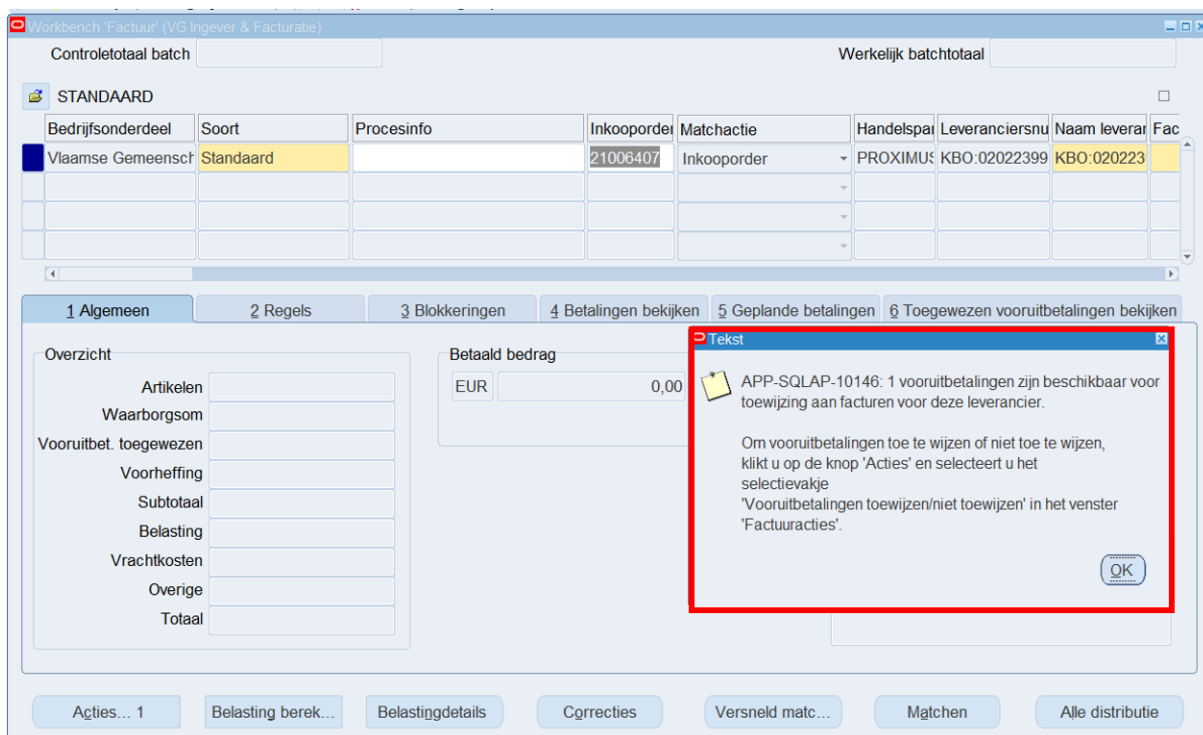
Blokkeringen geplande bet. 0

Omschrijving

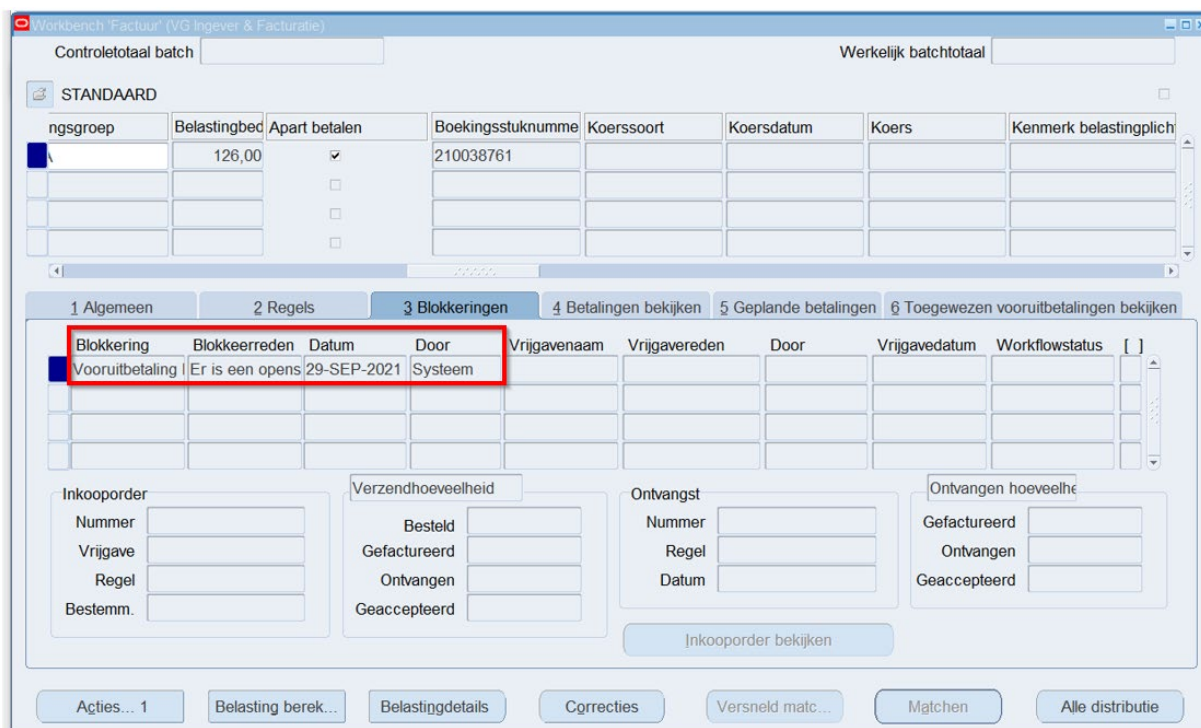
Acties... 1 Belasting berek... Belastingdetails Correcties Versneld matc... Matchen Alle distributie

2.1.3 Stap 3: Verwerking definitieve factuur

Wanneer een factuur wordt ingevoerd op een inkooporder waarmee een vooruitbetaling is gematcht, krijgt men de volgende boodschap:

Indien de factuur ingebracht wordt zonder toewijzing krijgt men na validatie volgende blokkering: **'Er is een openstaande vooruitbetaling op deze inkooporderregel. U dient de vooruitbetaling aan de factuur toe te wijzen'.**

Opgelet: Overige blokkeringen dient u eerst op te lossen alvorens de blokkering m.b.t. de vooruitbetaling op te lossen.

Workbench 'Factuur' (VG Crediteuren Hoofdgebruiker)

Controletotaal batch: Werkelijk batchtotaal:

STANDAARD

Bedrijfsonderdeel	Soort	Procesinfo	Inkooporde	Matchactie	Handelspa	Leveranciersnu	Naam levera	Fac
Vlaamse Gemeensc	Standaard		19017264	Inkooporder	-	PROXIMU: KBO:0202239	KBO:020223	01-f
Vlaamse Gemeensc	Vooruitbetaling		19017264	Inkooporder	-	PROXIMU: KBO:0202239	KBO:020223	10-
Vlaamse Gemeensc	Vooruitbetaling		19017264	Inkooporder	-	PROXIMU: KBO:0202239	KBO:020223	03-f

1 Algemeen 2 Regels **3 Blokkeringen** 4 Betalingen bekijken 5 Geplande betalingen 6 Toegewezen vooruitbetalingen bekijken

Blokkering	Blokkeerreden	Datum	Door	Vrijgavenaam	Vrijgavereden	Door	Vrijgavedatum	Workflowstatus	[]
Vooruitbetaling	Er is een opens	28-MRT-2019	Systeem						
Ontvangen hoe	Gefactureerde	28-MRT-2019	Systeem	Gematcht	Voldoet aan match	Systeem	28-MRT-2019	Handmatig vrijge	

Inkooporder

Nummer:

Vrijgave:

Regel:

Bestemm.:

Verzendhoeveelheid

Besteld:

Gefactureerd:

Ontvangen:

Geaccepteerd:

Ontvangst

Nummer:

Regel:

Datum:

Ontvangen hoeveel

Gefactureerd:

Ontvangen:

Geaccepteerd:

Na het oplossen van de 'ontvangen hoeveelheid' kan de vooruitbetaling toegewezen worden via de knop 'Acties...1'.

Factuuracties

- Valideren
 - Gerelateerde facturen valideren
 - Facturen annuleren
 - Vooruitbetaling toewijzen/Toewijzing ongedaan maken...
 - Volledig betalen
- Boeking aanmaken
 - *Concept
 - Definitief
 - Definitieve boeking
- Goedkeuring afdwingen
- Goedkeuring starten
- Goedkeuring beëindig...
- Blokkeringen vrijgeven

Naam blokkering:

Vrijgavenaam:

Vrijgavereden:
- Bericht afdrucken

Printer:

Naam afzender:

Titel afzender:

Vooruitbetaling toewijzen/Toewijzing ongedaan maken (VG Ingever & Facturatie) - Vlaamse Gemeenschap, Vooruitbetaling, PROXIMUS

Factuurbedrag 726,00
Bedrag onbetaalde facturen 400,00

Vooruitbetaling op factuur	Toe te wijzen bedrag	Gb-datum	Vooruitbetalingsnummer	Regel-nr	Beschikbaar bedrag	Inclusief BTW-bedrag	Vestiging	Afdrukken
☒	200,00	29-SEP-2021	VS_6407	1	200,00		KBO:02023995	☐
☐								☐
☐								☐
☐								☐
☐								☐

Omschrijving GSMrekeningen Inkoopordernr 21006407
Ontvangnummer

Bestaande toewijzingen vooruitbetaling

Toewijzing ongedaan maken	Toegepast artikelbedrag	Toegepast BTW-bedrag	Gb-datum	Vooruitbetalingsnummer	Factuurregelnummer	Vestiging
☐						
☐						
☐						

Omschrijving Inkoopordernr Ontvangnummer

Distribueren Factuuroverzicht **Toewijzen/Toewijzing ongedaan ma...**

Na het toewijzen van de vooruitbetaling wordt het uit te betalen bedrag verminderd.

Workbench 'Factuur' (VG Ingever & Facturatie)

Controletotaal batch Werkelijk batchtotaal

STANDAARD

Bedrijfsonderdeel	Soort	Procesinfo	Inkooporder	Matchactie	Handelspartij	Leveranciersnu	Naam leverancier	Factuurdatum
Vlaamse Gemeensch	Standaard		21006407	Inkooporder	PROXIMUS	KBO:02022399	KBO:020223	29-SEP-2021

1 Algemeen 2 Regels 3 Blokkeringen 4 Betalingen bekijken 5 Geplande betalingen 6 Toegewezen vooruitbetalingen bekijken

Overzicht

Artikelen	600,00
Waarborgsom	
Vooruitbet. toegewezen	200,00
Voorheffing	
Subtotaal	400,00
Belasting	84,00
Vrachtkosten	
Overige	
Totaal	484,00

Betaald bedrag EUR 242,00

Status

Status Hervalidatie nodig
Geboekt Nee
Goedkeuring Verplicht
Blokkeringen 1
Blokkeringen geplande bet. 0

Omschrijving

Acties... 1 Belasting berek... Belastingdetails Correcties Versneld matc... Matchen Alle distributie

Via het tabblad 'Toegewezen vooruitbetalingen bekijken', kan je de toegewezen vooruitbetalingen controleren.

Na validatie kan de goedkeuring opgestart worden.

2.2 Meldingschermen

Meldingscherm vooruitbetaling

Vooruitbetalingen doorlopen dezelfde goedkeuringsflow als een factuur (budgethouder en boekhouder). In de melding bij de budgethouder/boekhouder, bij documentsoort is duidelijk te zien dat het om een vooruitbetaling gaat.

FCT DocNr:210038754 Ent:CB0000 Prog:1CA00200 ESR:1211 Bedrag:242 EUR - Ter Goedkeuring (Boekhouder Factuur)

Van	Algoed, Koen	Leverancier	PROXIMUS
Naar	Debilde, Marleen	Factuurnummer	VS_6407
Verstuurd	28-09-2021 14:35:57	Factuurdatum	28-09-2021 00:00:00
ID	257853642	Totaal	242,00 EUR
		Factuurvaluta	EUR
		Bijlagen	

Factuur Informatie

Factuurnummer	VS_6407	Leverancier	PROXIMUS
Factuurvalutacode	EUR	Leveranciersnummer	KBO:0202239951
Factuurbedrag	242	Betalingsvoorwaarden Leverancier	30NET
Factuurdatum	28-09-2021	Betalingsvoorwaarden Inkooporder	30NET
Omschrijving		Betalingsvoorwaarden Factuur	0NET
Documentsoort	Vooruitbetaling	Ontvangstdatum Factuur	
Gerelateerde Factuur		Voorwaardendatum Factuur	28-09-2021
Fiscale Fiche		Document Categorie	Prepayment Invoices
Fiscale Fiche Omschrijving			

Meldingscherm definitieve factuur

FCT DocNr:210038761 Ent:CB0000 Prog:1CA00200 ESR:1211 Bedrag:726 EUR - Ter Goedkeuring (Budgethouder Factuur) Goedgekeurd Afgeweerd

Van	Coppens, Celine	Leverancier	PROXIMUS
Naar	Algoed, Koen	Factuurnummer	Vooruitbetaling
Verstuurd	29-sep-2021 15:22:29	Factuurdatum	29-sep-2021 00:00:00
ID	257853737	Totaal	726,00 EUR
		Factuurvaluta	EUR
		Bijlagen	

Factuur Informatie

Factuurnummer	Vooruitbetaling	Leverancier	PROXIMUS
Factuurvalutacode	EUR	Leveranciersnummer	KBO:0202239951
Factuurbedrag	726	Betalingsvoorwaarden Leverancier	30NET
Factuurdatum	29-sep-2021	Betalingsvoorwaarden Inkooporder	30NET
Omschrijving		Betalingsvoorwaarden Factuur	30NET
Documentsoort	Standaard	Ontvangstdatum Factuur	
Gerelateerde Factuur		Voorwaardendatum Factuur	29-sep-2021
Fiscale Fiche		Document Categorie	Standard Invoices
Fiscale Fiche Omschrijving			

Bedragoverzicht

Regelsoort	Bedrag	Gereserveerd bedrag
Post	600,00	600,00
Niet-terugvorderbare belasting	84,00	84,00
Vooruitbetaling	-200,00	-200,00

Het bedrag van de vooruitbetaling wordt in mindering gebracht.

2.3 Foutieve vooruitbetaling werd toegewezen

Bij het toewijzen van de vooruitbetaling, krijgt men alle vooruitbetalingen te zien m.b.t. deze leverancier.

Wanneer de foutieve vooruitbetaling werd toegewezen, krijgt met de foutboodschap “De foutieve vooruitbetaling werd toegewezen. U dient de vooruitbetaling van de juiste inkooporderregel van de factuur toe te wijzen.”

U dient eerst toewijzing ongedaan te maken via de knop 'Acties...1' en daarna de correcte vooruitbetaling toe te wijzen.

2.4 Inkooporder met openstaande vooruitbetaling

Een inkooporder met een openstaande vooruitbetaling kan niet worden afgesloten.

Men krijgt een foutboodschap:

2.5 Te veel betaalde vooruitbetaling

Wanneer blijkt dat de goederen niet geleverd worden of wanneer de werken niet werden uitgevoerd, dient het teveel betaalde bedrag terug te worden gevorderd.

2.5.1 Stap 1: Maak een factuur aan voor het niet toegewezen bedrag van de vooruitbetaling (=het bedrag dat teveel werd betaald aan de leverancier)

2.5.2 Stap 2: Wijs de vooruitbetaling er aan toe.

Bedrijfsonderdeel	Soort	Proceso	Inkooporde	Matchactie	Handelspa	Leveranciersn	Naam levera	Fac
Vlaamse Gemeensc	Standaard		19017264	Inkooporder	- PROXIMU	KBO:0202239	KBO:020223	01-I

Overzicht	
Artikelen	200,00
Waarborgsom	
Vooruitbet. toegewezen	200,00
Voorheffing	
Subtotaal	0,00
Belasting	0,00
Vrachtkosten	
Overige	
Totaal	0,00

Betaald bedrag: EUR 242,00

Status: Status: Nooit gevalideerd, Geboekt: Nee, Goedkeuring: Verplicht, Blokkeringen: 0, Blokkeringen geplande bet.: 0

Het uit te betalen bedrag is nul.

2.5.3 Stap 3 Maak een creditnota aan voor het teveel betaalde bedrag.

2.6 Rapportering

2.6.1 Inkooporders met gekoppelde facturen

De vooruitbetaling wordt niet weergegeven in dit rapport omdat het openstaand bedrag van het inkooporder niet wordt gewijzigd door de toewijzing van de vooruitbetaling. De definitieve factuur wordt wel weergegeven in het rapport.

2.6.2 Facturen per leverancier

De vooruitbetalingen worden niet weergegeven in het rapport aangezien vooruitbetalingen aangezien het saldo per leverancier hierdoor niet mag worden beïnvloed.

Er wordt wel rekening gehouden met de vooruitbetaling voor het berekenen van het openstaand bedrag van de definitieve factuur.

2.6.3 Inkooporders met ontvangsten en facturen

Ook in dit rapport wordt geen rekening gehouden met de vooruitbetaling.

2.6.4 Niet betaalde facturen

In dit rapport worden de niet betaalde vooruitbetalingen meegenomen.

2.6.5 Rapport Vooruitbetalingen

Voor de opvolging van de vooruitbetalingen dient men gebruik te maken van dit rapport. In dit rapport kan men de status van de vooruitbetaling zien en de definitieve facturen, die aan de vooruitbetaling werden toegewezen.